PRAETERMISSORVM
LIBER VNICVS
AVTORE
IVLIO CÆSARE
IMBRIANO CAPVANO

IN STVDIOSORVM GRATIAM

Nunc primum in lucem editus

Superiorum permiſſu.

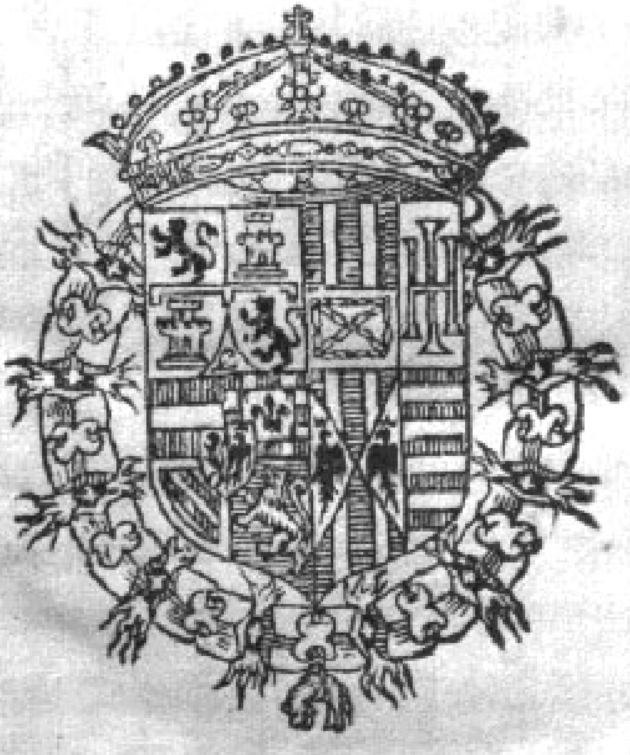

NEAPOLI

Apud Ioſephum Cacchium. M.D.LXXXVII.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

COLL. SOC. ... SALM. EX DONO REGUM

IVLII CAESARIS CAPACII
ad Auctorem.

IMBRIANE, ſacros latices, campoſque virentes
Imbribus en ſpargis Roſide cælicolis.
Quis credat? renouas cultus, rituſque verendos;
Hoc eſt Auſonio reddere iura ſolo.

Illuſtriſs. & Excell. Domine.

Perlegi enarrationes Magn. Iulij Cęſaris Imbriani Capuani, ad tit. & l. j. C. de eden. ac etiam prætermiſſorum librum vnicum illis annexum, quę eiuſmodi mihi videntur, præſertim eo adhuc candidato, vt typis utiliter commicti poſſint; & ita Excell. Veſtrę reſcribo, cuius manus pedesq; humiliter deoſculor. Neapoli die octaua Nouembris 1586.

Veſtræ Excell.

Humillimus ſeruus

Iacobus Gallus
primus iuris interpres.

CANDIDISSIMIS LECTORIBVS SALVTEM.

IVLIVS IMBRIANVS.

IN offendiculum à quo nobis cauemus pro cinnica animi noſtri ſententia; Quandoque humana præuia imbecillitate nimium feſtinanter prolabimur, Lectores candidiſſimi, & ne in re præſenti exemplis certando actũ agere uidear ad me ipſum deuenio, qui cum diu deteſtatus ſum in aliorum ſcriptis mendoſitatem, iam in proprys illam quaſi lubens admiſi; Dum igitur annis præteritis cum eſſem Neapoli per Scolaſtica agens has breues elucubrationes veſtrum gratia typis committere intendebam loco, & tempore oportunis; multis, & infinitis temporum aſperitatibus, ne dicam uitio impreſſorum retardatus deſtiti, in mei abſentia hodie, cum ſilere debuiſſent, adeo celeriter prodierunt in lucem, ut non mirum ſit, ſi eis perlectis ne dum dictionum prauitate eas ſcatere, ſed & quod maximum eſt quandoque ſententiarum repetitione, & tranſpoſitione, non ſine animi mei faſtidio donec eas depræhendi. quare, & ſi pro veſtra humanitate me apud vos commendatum intelligam, & ſic vos dicto ſuppleturos, quod aliorum facto vitioſum vobis propoſitum eſt, pro mea tamen ſatisfactione ſubiectam errorum emendationem in operis calce edendam curaui, vt ea deeſſe bonis, & non deeſſe calumniatoribus intelligatur: Valete.

§

In Rerum Summis Rub.

PAGINA 8,lin.4. in verb.caro vox,lege caro & vox. Pag.10,lin.1. in verb.vbi,lege vti. Ead.lin.3.in verſ.proportionalibus,lege proportionabilibus pag.12 lin.9.in verb.loci,lege libro. Ead lin.20.in verb.conditione, & interit,lege conditioni,& interim. Pag.14.lin.11.in verb conteſtam, lege cōteſtatam. Pag.15.lin.1.in verb.pro accepta ſentent.lege pro ſententijs accepta. Ead.lin.13.in verb.tractao,lege tractatu. Pag.19.lin.3.in verb. procurator,lege procuratorum. Ead.lin.23 in verb.exeritur,lege expritur.

In Repetit. Rub.

Pag.27.lin 14.in verb.moliti lege moliri. Pag.28 lin.7.in verb.intuitui,lege intuitu. Pag.34.lin.18. in verb. procurator eſt num. lege procurator num. Pag 35.lin.11.in verb.collimacus,lege callimacus. Pag.38,lin.19 ,in verb. queſtianis lege queſtionis. Pag 39.lin.2 in verb.nullila lege nulla Ead.lin.6. in verb.adelterium lege adulterium. E, lin.16.in verb particulare lege particulari.pag.40,lin.5.in verb.quod lege quid. Pag 41.lin 3.in verb.equalia,lege inequalia.E, lin.26 in verb.taali,lege tali. Pag 44 lin.9. in verb. cōſideratione,lege conſideratione. E, lin 26.in verb.cum,lege tum. Pag.48.lin.2. in verb.Hinc,lege huic. Pag 49.lin.24.in verb.ait lux , lege ait lex. Pag.51. lin.4.in verb Cup.leg.Cap.pag.57.lin.6.in verb.eundem , lege idem met. E, lin.19 in verb.ſimilij,lege ſimilis. E, lin.25.in verb.matrimonium lege matrimonium. Pag.58 lin 7.in verb.apicthimeram lege ſapit chimeram. E, lin. 13.in verb.aduerſas,lege aduerſus. E, lin.22.in verb.vera, lege vero. E, lin. 23.in verb.quod,lege quo. Pag 59 lin.2.in verb. inſpecto , lege inſpecta. E, lin.8.in verb.quolibet,lege quod nulli. E, lin.12 in verb.titula, lege titulo, E, lin.17.in verb,aduſt.lege adult. Et lin.21.in verb.virum accuſare,lege nec accuſare. E, lin.28.in verb.ij,lege is.pag.60.lin.10.in verb.inictio, lege iniectionem. E, lin.16,in verb.reperitum,lege reperitur. E, lin.20,in verbo pæna,lege pæne,& in verb.receptioni lege receptiori, Et lin.22,in verb.hij,lege his,& lin.23,in verb.quod lege quid,& lin.24,in verb.tum lege tam,& in lin. 22.in verb.vtrioſque,lege vtriuſque.pag 61,lin,15,in verb.dicendum lege dicendo,& lin.18,in verb.nona,lege noua, & lin.23, in verb.matrimona, lege matrimonij. Pag 62,lin.17,in verb.veroque,lege vtroque,& lin.26, in verb. ij,lege is.pag.63,lin.7,in verb.et,lege ei.pag.64,lin.23,in verb.lonicinio,lege lenocinio.pag 65,lin.8,in verb fædus,lege fædius,& lin.28,in verb.ſententiam,lege ſententia.pag 66,lin,21.in verbo cogno,lege cogno:pag.67,lin.17. in verbo putauerit,lege putauit,& lin 21,in verbo priuanonem, lege priuationem pag.68,lin.9,in verbo interficerit,lege interficeret,& lin. 20, in verbo ex,lege ea,& lin.26,in verbo conatas,lege conatus,pag.69,lin.5,in verbo cum,lege eum,& lin. 10,in verbo poteatiam,lege potentia,& lin.11, ibi nun lege non.pag.70,lin.10,ibi quanto,lege quarto,& lin.22,ibi peæmittere,lege præmittere.pag 71,lin.12,ibi capinon,lege capitum, & lin. 14,ibi octius lege Decius,& lin.28,ibi pronuatiaſſe lege pronuntiare.pag.72.lin.9,in verbo neceſſaria,lege neceſſariam,& lin.18, ibi pignoratitia, lege pignoratitie. pag 73,lin.13,ibi aſſignatur,lege aſſignetur ob. & lin.22. ibi monimus,lege minimus.pag.74.lin.25,ibi cauſarum lege cauſatum.pag.75,lin.3, ibi vtili lege vtile, & lin.9,ibi merito lege merita,& lin.16.ibi ij lege is, & lin. 18, ibi

indicij

Iudicij lege iudicis, & lin. 19, ibi res lege re, & lin. 22. ibi contendere, lege cõ-
tendere velit pag 76 lin. 2, in verb. cæturum, lege ceterum, & lin. 10, in verbo
dexibendo lege de exibendo, & lin. 16, in verbo collegatam lege allegatam,
pag. 77. lin. 3. in verbo letis lege litis, & lin. 8. in verbo tractamr, lege tractatur
& lin. 22. in verbo dignor, lege dignior. pag 78. lin. 4 in verbo plurimum, le-
ge plurimarum, & lin. 5, & 6, ſuper ſunt verba à verbo tamen re, vſque ad vi-
deantur, & lin. 15, in verbo ductum, lege dictum, & lin 29 in verbo aſſurparit
lege vſurparit. pag 79, lin. 6, in verbo concluſione, lege concluſioni. pag. 80.
lin. 3, in verbo repioaando, lege reprobando, & lin. 16 in verbo coninnatione
lege continuatione, & lin. 18. in verbo qua; lege que, & lin. 22. in verbo ra-
tionobiliter, lege rationabiliter, & lin. 26. in verbo protelerit, lege protulerit
pag. 81 lin. 15. in verbo cum, lege eum. pag 82. lin. 11. in verbo paratar, lege pa-
ratur, & lin. 22. in verbo er, lege ea. pag. 83. lin. 2. in verbo alijr nototis, lege
alijs notatis, & lin. 6. in verbo dctare, lege dictare, & lin. 21. in verbo ij, lege
is, & lin 27. in verbo propoſitam, lege propoſita. pag 84. lin. 13. in verbo cum
in rem, lege cum venire in rem, & lin. 19. in verbo perſpicuam, lege perſpi-
cua, & in verbo adiuuentur, lege adiunetur. pag 86. lin. 1. in verbo interietio
nem, lege interpoſitionem, & lin. 11. in verbo copioſum, lege captioſum. pag.
87. lin. 17. in verbo diſtint. lege inſtit. & lin. 21. in verbo ſancimus, lege ſanci-
tum, & lin. 22. in verbo actiorem, lege actionem, & lin. 23. in verbo Res, lege
Reus. pag. 88 lin. 11 in verbo propoſito lege propoſita, & lin. 12. in verbo inta
lligi, lege intelligi, & lin. 15. in verb. rectum, lege lectum, & lin. 18. in verbo al
legentur, lege allegantur. pag. 89. lin. 9. in verbo preponende, lege proponen
de, & lin. 10. in verbo ca lege eo, & lin. 15. in verbo ſecu, lege ſeu. pag. 90. lin.
18 in verbo cauſe, lege cauſa, & lin. fin. in verbo apponatur, lege opponatur.
pag. 91 lin. 14 in verbo quintoliano, lege quintiliano, & lin. 15. in verbo ora-
tio lege oratione. pag. 92. lin. 7, in verbo ciſum lege vſum, & lin. 9, in verbo
maxima lege maximo, & lin 16, ſancinerunt lege ſanciuerunt, & lin. 24, par-
tem lege parte in, & lin. fin. preponi lege proponi, pag. 93, lin. 8, inepta lege
inepta. pag. 94, lin. 2, ibi cum lege eum, & lin. 19, ibi ff. lege ff. & lin. 22. ibi ne
rito lege merito, pag 95, lin. 1, ibi ſcorentiam lege ſententiam, & lin. 3. ſentia
lege ſententia, & lin. 12, poſſic lege poſſit & lin. 14, ibi dicto: letiſſime lege do
cto: latiſſime. pag. 96, lin. 11, ibi quad lege quod, & lin. 14, couſa lege cauſa, &
lin. 20, notaris lege notatis. pag 97, lin. 20, ibi allegantis lege allegatis. pag.
99, lin. 19, ibi feri lege fieri. pag. 100, lin. 23. ibi conteſtationem lege conteſta-
tione. pag. 101, lin. 12, ibi molles lege malles, & lin. 20, termines lege terminis
pag. 103, lin. 18. ibi adduci lege adducit, & lin. fin. tuntummodo lege tantum-
modo. pag. 105, lin. 10, ibi oberrauit lege ab errauit, & lin. 27, vtroque lege
vtraque. pag. 17, lin. 11, cum in § abundat cum, & lin. 12, argumentarijs lege
argentarijs pag. 108, lin. 7, abſoluant lege abſoluam, & lin. 18, perperem lege
perperam, & lin. 22, eyyologia lege etyologia. pag. 109, lin. 2, cecciderint lege
ceciderint, & lin. 19, ibi poſt Gum &, Gum ſuperabundat, & lin. 26, currant le
ge curant. pag. 110. lin. 28, ibi qualitate lege qualitates pag. 112, lin. 18, vocat
lege vacat, & lin. 23, latrone lege latronem pag. 113, lin. 19, ibi procberandum
lege properandum, & lin. 22, ſpoliate lege ſpoliato. pag. 114, lin. 1, ibi produ-
centi lege producentis, & ibidem proproſito lege propoſito, & lin. 3, ver. lege

Rer. &

Rer. & ſin. 17. naturali lege noxalibus, pag. 115. lin. 2. ibi connexim lege connexis, & lin. 13. de aliam lege de alia.

In Rerum Summis l. prime.

Pag. 1. lin. 14. ibi negatione lege negotiatione. pag. 2. lin. 6. declarantur lege declaratur, lin. 21. ibi propria lege proprie, & lin. 24. ibi referantur lege referuntur. pag. 3. lin. 1. ibi impropria lege improprie, lin. 19. auerſarius lege aduerſarius, & lin. 26. diſtinctiones lege diſtinctionis. pag. 4. lin. 13. ibi editiones lege editionis, & lin. 15. & lege vt. pag. 5. lin. 3. ibi non lege num pag. 6. lin. 18. ibi eundemet lege eundemmet. pag. fin. lin. 8. ibi autem inſtrum. lege autem ad inſtrum.

In lege prima.

Pag. 117. lin. 25. ibi due lege duo. pag. 119. lin. 3. ibi eo lege ea. pag. 120. lin. 1. ibi par lege per, lin. 11. detrahant lege detrahunt. pag. 122. lin. 4. ibi ducta lege inducta, lin. 15. loquutus lege loquutos, & lin. 25. ſiunt lege fiunt. pag. 123. lin. 10. ibi intentam lege intentatam. pag. 124. lin. 21. ibi un. lege num. pag. 125. lin. 19. ibi quia lege qua, ibidem pro communi lege que pro communi, & lin. 20. ibi iuris, iuris lege allata iuris. pag. 126. lin. 22. ibi diſpoſitionem lege depoſitionem. pag. 128. lin. 13. ibi adras lege andreas. pag. 129. lin. 15. ibi put. lege pat. & lin. 26. ibi iudice lege iudica. pag. 130. lin. 1. ibi rationem lege rationum, & lin. 5. ibi aliam lege alium. pag. 131. lin. 18. ibi pulica lege publica, pag. 132. lin. 17. ibi ſame lege ſame &, & lin. 24. adici lege adijcit, & lin. 28. ſtodioſis lege ſtudioſis. pag. 133. lin. 3. ibi è lege &, & ibidem trin[illegible]a lege tranit. & lin. 10. conpo. lege caupo. & lin. fin. ibi ſcribenti lege ſcrib[illegible]tis, pag. 134. lin. 23. ibi vis lege viuis. pag. 137. lin. 9. ibi 15. lege [illegible], & lin. 11. ibi capiula lege capitula ſunt, & lin. 12. tẽpora lege tempore. pag. 138. lin. 19. ibi publica lege publia. pag. 139. lin. 1. ibi aſſignata lege aſſignatur, & lin. 8. ibi & lege de, & lin. 23. ibi publica lege publia. pag. 140. lin. 4. ibi ea in lege in ea, pag. 142. lin. fin. ibi Baldi lege Baldum, pag. 143. linea 13. ibi exempli lege expenſis, & linea 24. ibi iuſta lege iuſtam, pag. 145. linea 4. ibi metum lege metam, & lin. fin. ibi comprehenderentur lege propalarentur, pag. 146. lin. 15. ibi predicatam lege predictam. pag. 147. lin. 13. ibi poſt verbum veritate lege minime reſpondendum. pag. 148. lin. fin. ibi quue lege que.

IVSTINIANI PRINCIPIS LAVS EXPOSITA, NEC NON ILLVSTRATVS LOCVS in proemio inſtitutionum.

RERVM SVMME.

1 Que noſtri cauſa circa leges Iuſti. praſtiterit declaratur.
2 Pueros falſis fabulis imbuere ex Platone periculoſum & cur
3 Cure Iuſtiniano quam maxime extitiſſe, ne Tironum ingenia in legali philoſophia falſis fabulis inſtituerentur.
4 Aſſuetudo altera natura.
5 In inſtitutionibus cuncta ordine digeſta, ac ſermonis proprietate illuſtrata non ſine magna Iuſtiniani principis laude.
6 Motus intellectus à ſimplicibus ad compoſita, & ad magis compoſita.

CAPVT PRIMVM.

QVANTVM Juſtiniano principi debeamus pro ſubminiſtrata nobis legalium voluminum compilatione, aud facile eſt iudi
1 care, (is enim dum per ſaltus: ac pene inuios locos querẽtes nos bonum; & æqum perſpiceret ferè delicеſcentes in opere